

4e Dag van Alternatieven

Regionalisering als alternatief voor neoliberale globalisering

Zaterdag 12 april 2008
10.00 tot 17.00 uur
Christelijk Gymnasium Utrecht
Koningsbergerstraat 2
3531 AJ Utrecht

Georganiseerd door:
Vóór de Verandering
p/a De Wittenstraat 43-45
1052 AL Amsterdam

<http://www.globalalternatives.nl>
vdv@globalalternatives.nl

Urgente problemen als: klimaatverandering, uitputting van energie en andere natuurlijke hulpbronnen, en oorlogen om deze hulpbronnen, problemen in de voedsel- en watervoorziening, verdwijnende inheemse volkeren, uitstervende planten- en diersoorten, stijgende winsten van multinationals ten opzichte van massaal stoppende kleine boeren in Noord en Zuid, vragen nadrukkelijk om oplossingen. Regionalisering biedt zowel een kritische blik op de huidige globalisering, als een mogelijk antwoord op deze problemen.

REGIONALISERING
ALS ALTERNATIEF VOOR NEOLIBERALE GLOBALISERING

STREEKPRODUCTEN
ZELFVOORZIENING
MONDIALE VOETAFDruk
DUURZAME ENERGIE

EN NOG VEEL MEER...

Workshops, films en informatiemarkt

4E DAG VAN ALTERNATIEVEN
Zaterdag 12 april 2008

van 10.00 tot 17.00 uur
Christelijk Gymnasium Utrecht
Koningsbergerstraat 2, Utrecht

Toegangsprijs €15,-
inclusief lunch van streekproducten!

Organisatie:
Vóór de Verandering
Informatie en aanmelden:
www.globalalternatives.nl/dva2008
013 - 8425887 / 020-6387578

Het betekent dat consumptie en productie meer op de regionaal aanwezige hulpbronnen wordt afgestemd. Het betekent ook dat landen weer de mogelijkheid krijgen hun economieën, midden en klein bedrijf, arbeiders en boeren te beschermen tegen (de mythe van) de vrije wereldmarkt. Een regio kan zowel uit een groep van landen zoals de EU, als uit een deel van een land bestaan.

Op 12 april zal er in diverse workshops aandacht besteed worden aan een heroriëntatie - en het ontwikkelen van alternatieven voor de huidige globalisering, als aan inspirerende praktijkvoorbeelden zoals regionale voedsel- en energievoorziening. Dus Think global, act local!

Vóór de Verandering startte in het voorjaar 2007 met het project over regionalisering. Een verslag van de expertmeetings in 2007 en een volledig projectplan met informatie over achtergrond, opzet en doelstellingen is [hier te vinden](#).

Programma

09.30 – 10.00 uur: Inloop koffie en thee

10.00 - 10.05 uur: Opening door dagvoorzitter Arie van den Brand (*voorzitter Biologica*)

10.05 – 10.15 uur: Inleiding op het thema van de dag door Guus Geurts (*lid van de kerngroep van Vóór de Verandering*)

10.15 – 10.20 uur: Aanbieden 1e exemplaar van de brochure Regionalisering als

alternatief voor neoliberale globalisering – Beleid en praktijk aan Willem Hoogendijk.

10.20 – 10.50 uur: Inleiding door hoofdspreker Dot Keet, *Alternative Information & Development Center te Kaapstad (Zuid Afrika); Research Associate TNI.*

Ze zal spreken over hoe het EU-beleid regionale integratie in Zuidelijk Afrika frustreert, en een alternatief voor het huidige neoliberale beleid ten aanzien van Afrika schetsen

Zie ook: www.tni.org

11.00 – 12.30 uur: 1e ronde workshops

12.30 - 13.15 uur: lunch en bezoek informatiemarkt

13.15 – 14.30 uur : 2e ronde workshops

14.45 – 16.00 uur: 3e ronde workshops

16.15 – 16.45 uur: Hoe nu verder?

16.45 – 17.30 uur: Informele afsluiting met borrel

4e Dag van Alternatieven

Workshops

1e ronde 11.00 uur – 12.30 uur

Workshop 1: Regionale voedselvoorziening

Arie van den Brand, voorzitter Biologica (gespreksleider)/ Gert-Jan Jansen, Hof van Twello / Anton Nigten, Producenten- en consumenten platform Wageningen; tevens deskundige gezondheid en bemesting / Mathieu Wagemans, Innovatienetwerk

Presentatie van inspirerende voorbeelden uit de praktijk van regionale voedselvoorziening, en nieuwe vormen van contacten tussen boer en consument. Tevens discussie over de mogelijkheden voor regionale voedselvoorziening, met het oog op de liberalisering van de handel in landbouwproducten. Deze dwingt boeren namelijk juist tot schaalvergroting en kostprijsverlaging.

De voorbeelden uit de praktijk zijn o.a. afkomstig van:

www.hofvantwello.nl

[Lekker Lokaal in de IJsselvallei](#)

Nieuwe Meentes als dragers voor een renderend landschap in de lokale economie, en het producenten- en consumentenplatform Wageningen.

Meer informatie:

www.biologica.nl,

www.innovatienetwerk.org

Workshop 2: Duurzame energievoorziening

Alec Boswijk, Energieregie/ Paul Metz, Integer..consult/ Peter Polder, Peak Oil Nederland/ Michaël Schouwenaar, Milieucentrum Michaëlshof

Analyse van de energieproblematiek en de wisselwerking tussen peak oil en klimaatverandering. Presentatie van alternatieven om te komen tot een meer duurzame en regionale energievoorziening. Aan de orde komen energiebesparing ingepast in een duurzaam huishouden, zonne-energie, windenergie, waterstofcultuur en werkelijk milieuvriendelijke biomassa. Ook gaat men in op handelingsperspectieven en de rol van de overheid in de Nederlandse situatie. Hopelijk kunnen we er voor zorgen dat Nederland (en EU) op (niet te

lange) termijn onafhankelijk worden van fossiele brandstoffen en zoveel mogelijk zelfvoorzienend worden (eventueel gecombineerd met zonne-energie uit Noord-Afrika).

Meer informatie:

www.energieregie.nl,
home.planet.nl/~mich.hof,
www.peakoil.nl
www.integer-consult.com

Workshop 3: Discussie over brochure 'Regionalisering als alternatief voor neoliberale globalisering'

Leon Meijer (CNV, onder voorbehoud), Hugo Polderman (Tweede Kamerlid SP), Kees Stad (XminY), Niels van der Stappen (CDA Duurzaamheidsberaad) gaan in gesprek met de schrijvers: Guus Geurts, André Jonkers en Lou Keune (allen Vóór de Verandering)

Op deze dag wordt de brochure Regionalisering als alternatief voor neoliberale globalisering – Beleid en Praktijk gepresenteerd, door Vóór de Verandering. Een aantal mensen uit het maatschappelijk middenveld wordt gevraagd deze brochure te lezen, en te reageren. Zij zullen in discussie gaan met de schrijvers.

De brochure is op 12 april te koop voor 7,50 Euro, daarna voor 10,00 Euro via www.globalalternatives.nl.

Workshop 4: met de hoofdspreker Dot Keet en een vertegenwoordiger uit Azië: "EU-beleid in relatie tot regionale integratie in Zuidelijk Afrika en Zuidoost Azië"

Georganiseerd in samenwerking met Ander Europa

Dot Keet, Alternative Information & Development Center te Kaapstad, Zuid Afrika / vertegenwoordiger van maatschappelijke organisatie uit Zuidoost Azië

Hoe frustrereert EU-beleid regionale integratie in Zuidelijk Afrika en Zuidoost Azië? Wat zijn alternatieven die door maatschappelijke organisaties en de lokale bevolking gedragen worden?

Workshop 5: Zelfvoorzienend wonen en leven

Peter Polder, Groen Front/ Marta Resink, Omslag

In 2005 startte Omslag het landelijk Servicepunt Anders Wonen Anders Leven. Als informatie-, inspiratie- en ontmoetingspunt voor mensen die zoeken naar mogelijkheden om samen met andere andere vormen van wonen en (samen)leven op te zetten: leefgemeenschappen, ecowijken en -dorpen, woon-werkprojecten of andere vormen van gemeenschappelijk wonen. In hoeverre is het mogelijk om in Nederland een zelfvoorzienende woon(werk)-gemeenschap op te zetten? Leeft deze wens? Zijn er mogelijkheden? Is er een levende praktijk? Zijn er nieuwe initiatieven? Wat zijn zoal de knelpunten en de mogelijkheden?
En ook: in hoeverre speelt 'regionalisering' in dit proces een rol?

Men zal iets vertellen vanuit de praktijk van 'anders' wonen in Nederland, met af en toe een kijkje over de landsgrenzen.

Meer informatie:

www.groenfront.nl,
www.omslag.nl/wonen

Film 1: Ancient Futures - Learning from Ladakh

(1993, 60 minuten)

How we can learn about ecological solutions from an ancient Culture?

The breakdown of Ladakh's culture and environment forces us to re-examine what mean by progress - not only in the developing parts of the world, but in the industrial world as well. The story of Ladakh teaches us about the root causes of environmental and psychological problems, and provides valuable guidelines for our own future.

Zie ook: www.isec.org.uk

2e ronde: 13.15 uur – 14.30 uur

Workshop 6: Verkleining van de Mondiale Voedselvoetafdruk: lokaal beleid noodzakelijk!

Met voorbeelden uit Amsterdam, Nijmegen en Londen

Jan Juffermans, de Kleine Aarde/ Greet Goverde, Nijmegen Duurzaam Gezond

Uitleg van de mondiale voedselafdruk en de hieruit volgende noodzaak tot consuminderen en regionaliseren in westerse landen. Hoe gaan Amsterdam, Nijmegen en Londen hiermee om binnen hun gemeentelijk beleid? Hoe kan het contact tussen boer en consument verbeterd worden, en kunnen steden meer zelfvoorzienend worden?

Meer informatie:

www.citylimitslondon.com

www.dekleinearde.nl

www.nijmegenonline.nl

www.lfa.gov.uk (London Food)

www.proeftuin.amsterdam.nl

Workshop 7: Pak je eigen economie terug met regiogeld!

Sjaak Adriaanse, Complementaire economie/ Anthony Migchels, Gelre Handelsnetwerken/

Remko Trompetter, LETScontact

Regionaal geld, kortweg regiogeld, is de opvolger van LETS. Aan een regiogeld-systeem kunnen namelijk ook bedrijven, overheden en andere organisaties meedoen. Daarmee wordt de regionale economie op een hoger plan getild, om van de duurzaamheidseffecten nog maar te zwijgen.

In deze workshop ervaren de deelnemers zelf hoe door gebruik van regiogeld alledaagse economische beslissingen - eindelijk! - in het voordeel van lokale producenten en winkeliers uitvallen.

Meer informatie:

complementaire-economie.startpagina.nl,

www.gelre-handelsnetwerken.nl,

www.letscontact.nl

Workshop 8: Duurzame soja-import of regionale veevoerproductie, gevolgen voor EU landbouwbeleid?

Georganiseerd in samenwerking met Ander Europa

Wouter van Eck, Milieudefensie/ Flip Vonk of An Maeyens, ASEED/ Jan Gilhuis, Solidaridad/

Joop de Koeijer, Nederlandse Akkerbouw Vakbond.

Nederland is één van de grootste importeurs van soja, voornamelijk bestemd voor veevoer. De grootschalige sojateelt in Latijns Amerika leidt echter tot grote problemen voor natuur, milieu, kleine boeren en inheemse volkeren. Wat kunnen we hieraan doen? Alleen werkelijk duurzaam geteelde soja importeren, via afspraken met het bedrijfsleven? Of ingrijpen in het EU-handelsbeleid?

Door vrijhandelsafspraken wordt soja namelijk zonder importheffingen toegelaten tot de Europese markt. Door een pleidooi voor hernieuwde importheffingen op soja, zouden eiwitrijke gewassen als veldbonen, erwten en lupine kostendekkend door Europese boeren kunnen worden geteeld.

Meer informatie:

www.aseed.net

www.milieudefensie.nl,

www.nav.nl,

www.solidaridad.nl

Workshop 9: Analyse en strategie ten opzichte van een neoliberale EU

Georganiseerd in samenwerking met Ander Europa

Rob Bleijerveld, redacteur WTO.ZIP/ Willem Bos, Ander Europa/ Burghard Ilge, Both Ends

Tijdens deze workshop wordt enerzijds aandacht besteed aan het neoliberale beleid van de EU, zich uitend in Global Europe (een agressief liberaliseringsprogramma van de DG Trade), vrijhandelsverdragen o.a. Economic Partnership Agreements (EPA's), en de Europese grondwet. Anderzijds wordt een strategie besproken over hoe kritisch maatschappelijke organisaties met deze EU kunnen omgaan.

Meer informatie:

www.wijwillenreferendum.eu,

www.bothends.org,

www.stelling.nl/trouble

informatie over [Global Europe](#)

Workshop 10: Workshop Kansen voor de groei van mensen

Henk Smit, directeur van Ambachtscentrum Driekant Zutphen/ Wolter van Hasselt, Stichting Natuur en Milieu Zwarte Waterlanden te Hasselt

Vanuit de persoonlijke drijfveer van Henk Smit, nl. het realiseren van een samenleving, waarbij iedereen, naar eigen vermogen deel kan nemen aan het economische proces is in 1996 Driekant opgericht. Driekant is inmiddels uitgegroeid tot een succesvol concept voor sociaal ondernemen, dat door veel mensen en organisaties wordt ondersteund.

www.driekant.nl

Stichting Natuur en Milieu Zwarte Waterlanden besteed met 170 vrijwilligers aandacht aan natuur, milieu (Kringloopwinkel De Groene Cirkel), zorg (Promens) en derde wereld (wereldwinkel). Wolter van Hasselt: In vrijwilligheid je tijd beschikbaar stellen voor natuur, milieu en zeker menselijkheid. Daarin ligt denk ik onze grote kracht. Samen zijn we in staat om iets wat klein begonnen is, uit te laten groeien tot iets groots. Binnen alle geledingen van de stichting zijn er plaatsen voor mensen die door omstandigheden zijdelings naast de maatschappij zijn komen te staan. Daarbij geldt als motto "Voor iedereen die zelf wil is er een plek binnen onze organisatie te vinden".

www.wolters-werk.nl

Film 2: The power of community: How Cuba survived peak oil

De film (53 min, Engelstalig.) gaat vooral over de ontwikkelingen op Cuba sinds in 1990 de oliekraan naar dat land werd dichtgedraaid. Kern van de film is het scala van duurzame ontwikkelingen die in Cuba op gang kwamen op het gebied van biologische landbouw, openbaar vervoer en duurzame energie.

Zie ook: www.omslag.nl/aanloop.htm#peakoil

3e ronde: 14.45 uur – 16.00 uur

Workshop 11: Regionalisering: visies en praktijk

Willem Hoogendijk, Stichting Aarde/ Louis de Jel, Lekker Utrechts

Willem Hoogendijk gaat in op sociaal politieke potenties van regionalisering. Louis de Jel vertelt over Lekker Utrechts, zij organiseerde allerlei evenementen om regionaal en vers voedsel onder de aandacht te brengen. Nu gaat het hen erom dat regionaal voedsel in de winkel te koop is en bij restaurants op de kaart komt.

Meer informatie:

www.aarde.org,

www.lekkerutrechts.nl

Workshop 12: Regionaal ondernemen

Rob Gort, Bouwcarrousel BV

Wat betekent het voor een ondernemer als die besluit te gaan regionaliseren? Hoe bereik je meer samenwerking in de keten van grondstofproducent tot eindgebruiker? En waarom heeft Nederland niet diverse bouwkringloopcentra?

Meer informatie:

www.bouwcarrousel.nl

Workshop 13: Duurzame globalisering of regionalisering?

Sander van Bennekom, Oxfam/Novib/ Guus Geurts, Platform Aarde Boer Consument/ Jan Henselmans, Stichting Natuur en Milieu

Binnen publieke opinie en politiek overheerst de gedachte dat ontwikkelingslanden zich vooral uit de armoede kunnen verheffen via export naar het Westen. Dan moeten er wel milieu- en sociale eisen aan de handel worden gesteld, via vrijwillige criteria door het bedrijfsleven of door de overheidswetgeving.

Maar werkt dit, is export wel een goede manier tot ontwikkeling, wie profiteert ervan, en hoe zit het met de mondiale voetafdruk? Kunnen we niet beter grenzen stellen aan de wereldhandel via importheffingen en quotering? Op deze manier zou een meer regionale, duurzame productie van met name voedsel, veevoer, hout en energie mogelijk kunnen worden, voor een kostendekkende prijs. Daar zouden zowel producenten in Noord als Zuid van kunnen profiteren, en voedselzekerheid en natuurgebieden beschermd kunnen worden.

Meer informatie:

www.aardeboerconsument.nl,

www.oxfamnovib.nl,

www.snm.nl

Workshop 14: In search for regional alternatives to neoliberal globalisation: experiences from Latin America (LET OP: voertaal Engels)

Cecilia Olivet (Transnational Institute)

De meerderheid van landen in Latijns Amerika hebben een linkse president. Onder aanvoering van met name Hugo Chavez van Venezuela en Eva Morales van Bolivia wordt er op een aantal terreinen gewerkt aan onderlinge samenwerking. Dit mede als reactie op pogingen van de Verenigde Staten om te komen tot een vrijhandelszone van Alaska tot Vuurland. Initiatieven zoals het Bolivariaans Alternatief voor de Amerika's (ALBA), Trade Treaty of the Peoples (TCP) and Union of South American Nations (UNASUR) en de reactie van sociale bewegingen op deze initiatieven zullen aan bod komen.

Workshop 15: Wetenschappelijk onderzoek en onderwijs over regionalisering

Niek Koning, Wageningen Universiteit R./ Teun van Zanen, Rijksuniversiteit Groningen (o.v.b.)/
Irene Dankelman, Radboud Universiteit Nijmegen (o.v.b.)

Wat vinden zij (en hun collega's) op universiteiten van regionalisering? Kan regionalisering een volwaardig alternatief worden binnen het wetenschappelijk onderwijs en onderzoek?

De presentatie van Niek Koning is getiteld: 'Werken aan een visie op landbouw, economische ontwikkeling en voedselzekerheid in verschillende delen van de wereld.'

Film 3: Koe. 80 heeft een probleem

Boer tegen landbouwindustrie, 52 minuten.

Een film van Dirk Barrez / Global Society

Dit is het verhaal van de mensen die zorgen voor ons eten. Ze aanvaarden niet dat de welvaart van een paar miljard mensen op het platteland kapot gaat en 850 miljoen mensen honger hebben waarvan 600 miljoen zelf boer zijn.

Dit is het verhaal van de strijd tussen een mondiale industriële landbouw en een familiale landbouw die vooral lokaal en regionaal is en die vele honderden miljoenen mensen opnieuw levenskansen geeft.

Meer informatie:

www.werelddelen.nl/koe.htm

Film 4: Kommune Niederkaufungen in Duitsland

Deze film van 16 minuten bevat veel elementen van zelfbestuur, economie in eigen hand, zelfvoorziening en eigen bedrijvigheid.

Zie ook: www.omslag.nl

Aanmelden

Aanmelden voor deelname aan de 4e Dag van Alternatieven en - wat ten zeerste aan te raden is - de workshops kan door het formuliertje in te vullen op

<http://www.globalalternatives.nl/dva2008-aanm>